

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/33/2005

POLACY O IPN, „LIŚCIE WILDSTEINA” I TECZKACH SB

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

- Niemal połowa Polaków (49%) ocenia pozytywnie dotychczasową działalność IPN. Co czwarty respondent (26%) ma obojętny stosunek do tej działalności, a co dziesiąty (10%) wyraża się o niej krytycznie.
- Prawie połowa ankietowanych (47%) uważa, iż dobrze się stało, że tzw. lista Wildsteina została upubliczniona. Przeciwnego zdania jest co trzeci badany (34%).
- Pozytywny stosunek do opublikowania „listy Wildsteina” wyrażają przede wszystkim zwolennicy lustracji (59%), natomiast jej przeciwnicy w większości (62%) negatywnie oceniają fakt ujawnienia tej listy.
- Prawie co trzeci Polak (30%) chce upublicznienia materiałów stanowiących zawartość archiwów IPN, ale dopiero po wstępnej weryfikacji - bez podawania informacji dotyczących spraw osobistych.
- Fakt ujawnienia całej zawartości teczek znajdujących się w IPN mógłby, zdaniem 42% respondentów, niekorzystnie wpłynąć na obecną sytuację polityczną w Polsce. Przeciwną opinię podziela 29% badanych.
- W ostatnim półroczu o 8 punktów (do 28%) zmalał odsetek osób, które chciałyby sprawdzić zawartość swojej teczki, jeśli taka istnieje. Znacznie wzrosła natomiast liczba tych, którzy nie chcą zaglądać do własnej teczki, gdyż są przekonani, że służby specjalne nie sporządzały zapisów na ich temat (z 24% do 36%).

W ostatnim okresie wokół Instytutu Pamięci Narodowej, jak również wokół ustawy lustracyjnej zaczęły narastać liczne kontrowersje. Jest to związane m.in. z faktem „wyniesienia” z IPN przez byłego publicystę „Rzeczpospolitej” Bronisława Wildsteina i udostępnienia innym dziennikarzom listy, na której znalazły się nazwiska tajnych współpracowników i funkcjonariuszy służb specjalnych PRL, osób określanych jako pokrzywdzone przez te służby, jak też ludzi wytypowanych przez nie do ewentualnej współpracy.

Kontrowersje te wyraźnie się nasiliły po tym, jak owa lista, potocznie nazywana „listą Wildsteina”, pojawiła się w internecie. Fakt ten jest różnie oceniany przez osoby publiczne, szeroko dyskutujące na ten temat. Obok opinii, że dobrze się stało, gdyż publikacja wspomnianej listy przyspieszy lustrację i pozwoli na ostateczne rozliczenie się z przeszłością, pojawiają się także stwierdzenia, iż fakt ten wpłynie na destabilizację zarówno życia politycznego, jak też, a może przede wszystkim, życia społecznego. Te ostatnie opinie nierzadko łączą się z zarzutami kierowanymi pod adresem IPN i jego kierownictwa, obarczającymi tę instytucję odpowiedzialnością za wyciek listy i związane z tym konsekwencje.

W ostatnim sondażu¹ respondenci wypowiedzieli się m.in. na tematy związane z lustracją i dekomunizacją², wyrażali opinie o dotychczasowej działalności IPN, przedstawiali też swój stosunek do faktu upublicznienia słynnej listy katalogowej z IPN oraz do kwestii pojawiających się propozycji, związanych z publikacją materiałów znajdujących się w archiwach Instytutu w ramach nowelizacji ustawy o IPN.

Należy przypomnieć, że w świetle obecnej ustawy o IPN, dostęp do materiałów zgromadzonych przez SB i przechowywanych w archiwach Instytutu mają jedynie osoby uznane za pokrzywdzone przez służby specjalne z czasów PRL. Wgląd do tych materiałów mają także naukowcy, w ramach prowadzonych przez nich badań, oraz dziennikarze, jeśli zajmują się upowszechnianiem wiedzy na ten temat.

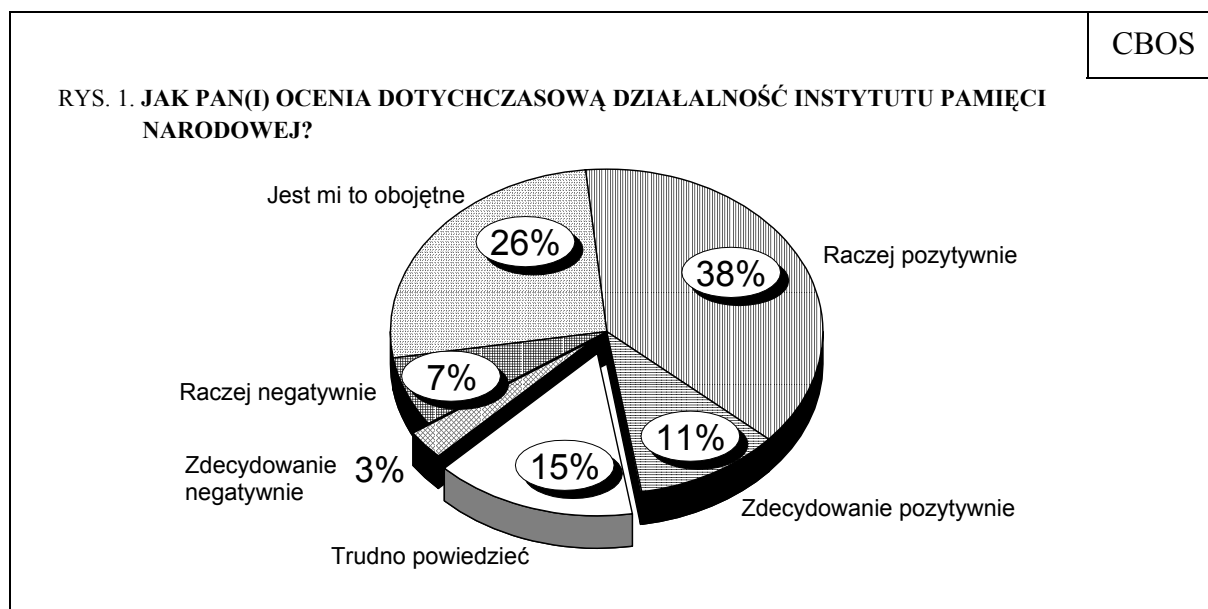
---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (177) zrealizowano w dniach 4-7 lutego 2005 roku na liczącej 1070 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

² Wkrótce ukaze się komunikat, w którym będzie omówiona ta problematyka.

OCENA DZIAŁALNOŚCI IPN

Polacy, zapytani o ocenę dotychczasowej działalności Instytutu Pamięci Narodowej już po fakcie opublikowania w internecie słynnej listy, nie identyfikują się z głosami krytyki kierowanymi pod adresem tej instytucji. Prawie połowa ankietowanych (49%) ocenia pozytywnie dotychczasową pracę IPN, co czwarty (26%) ma do niej stosunek obojętny, a co dziesiąty (10%) wyraża opinię krytyczną. Jednak tylko 3% badanych zdecydowanie negatywnie ocenia działalność Instytutu.

Na ocenę Instytutu Pamięci Narodowej i jego dotychczasowej działalności mają wpływ przekonania polityczne respondentów. Działalność tej instytucji jest znacznie częściej pozytywnie oceniana przez osoby o poglądach prawicowych (65%) niż centrowych (51%) czy lewicowych (43%). W znacznym stopniu znajduje to także potwierdzenie w analizie oceny pracy IPN ze względu na preferencje wyborcze. O dotychczasowej działalności IPN w większości pozytywnie wypowiadają się zwolennicy LPR, UW, PiS oraz PO. Natomiast krytyczną opinię częściej niż inni wyrażają sympatycy takich ugrupowań, jak: SdPI, SLD, UP oraz PSL.

Tabela 1

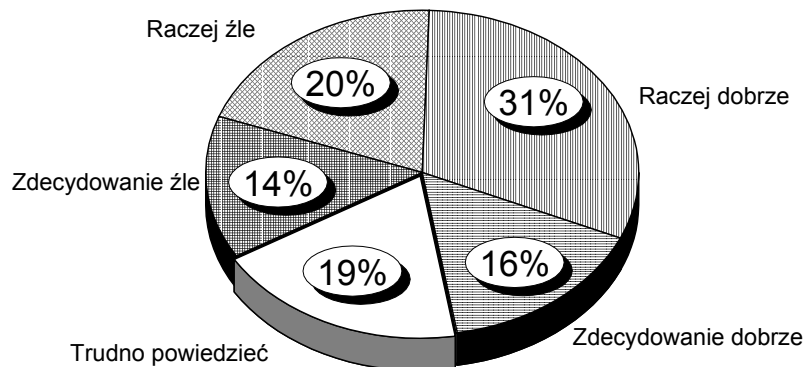
Potencjalne elektoraty	Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność Instytutu Pamięci Narodowej?			
	Pozytywnie	Jest mi to obojętne	Negatywnie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
LPR	78	11	8	3
UW	76	19	5	0
PiS	72	15	8	5
UP	68	12	20	0
PO	63	18	8	11
PSL	49	10	20	21
SLD	44	21	23	11
Samobrona	39	34	12	15
SdPI	18	33	30	19

„LISTA WILDSTEINA”

Incydent, związany z opublikowaniem w internecie listy katalogowej IPN, stał się okazją do licznych debat publicznych o skutkach wspomnianego zdarzenia. Podnoszone są przy tej okazji liczne argumenty, wyrażające zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty zaistniałej sytuacji.

Jak wynika z naszego badania - niemal połowa Polaków (47%), poproszonych o ocenę faktu ujawnienia „listy Wildsteina”, uważa, iż dobrze się stało, że została ona upowszechniona. Co trzeci ankietowany (34%) jest przeciwnego zdania, a co piąty (19%) nie potrafi jednoznacznie ustosunkować się do tej kwestii.

RYS. 2. OSTATNIO ZOSTAŁA UPOWSZECHNIONA LISTA NAZWISK OSÓB, KTÓRYCH TECZKI ZNAJDUJĄ SIĘ W POSIADANIU IPN. LISTA TA ZAWIERA NAZWISKA FUNKCJONARIUSZY SB, TAJNYCH WSPÓŁPRACOWNIKÓW SB, OSÓB TYPOWANYCH NA WSPÓŁPRACOWNIKÓW, A TAKŻE OSÓB REPRESJONOWANYCH PRZEZ SB, KTÓRE ODRZUCIŁY PROPOZYCJĘ WSPÓŁPRACY, ALE KTÓRYM SB ZAŁOŻYŁA TECZKĘ. CZY, PANA(I) ZDANIEM, DOBRZE CZY ŹLE SIĘ STAŁO, ŻE TAKA LISTA ZOSTAŁA UPOWSZECHNIONA?

Osoby, które dostrzegają pozytywne aspekty w fakcie ujawnienia wspomnianej listy, to przede wszystkim ludzie w średnim wieku, mający od 35 do 44 lat (58%), rzadziej (46%) najmłodsi respondenci, a najrzadziej to osoby w wieku powyżej 65 lat (32%). Publikacja skopiowanej z IPN listy katalogowej pozytywnie oceniana jest raczej przez respondentów o poglądach prawicowych (63%) niż centrowych (47%) czy lewicowych (40%). Co druga osoba identyfikująca się z lewicą (50%) uważa, iż niedobrze się stało, że lista taka została upubliczniona. Tego samego zdania jest prawie dwie piąte respondentów o poglądach centrowych (39%) oraz nieco więcej niż co czwarty (28%) deklarujący poglądy prawicowe. Ci, którzy nie mają sprecyzowanych poglądów na sprawy polityczne, fakt opublikowania wyniesionej z IPN listy nazwisk częściej oceniali pozytywnie (35%) niż negatywnie (27%), jednak w znacznym stopniu także w tej kwestii nie potrafili się jednoznacznie wypowiedzieć (38%).

Pozytywnych aspektów w związku z upowszechnieniem słynnej listy dopatrują się głównie zdeklarowani zwolennicy LPR i PiS oraz w mniejszym stopniu PO i Samoobrony, negatywnie zaś fakt ten oceniają przede wszystkim osoby stanowiące elektorat UW, SdPi, UP oraz SLD.

Ocena opublikowania listy wyniesionej z IPN w kategoriach pozytywnych lub negatywnych wyraźnie koreluje z poparciem dla lustracji, wyrażanym przez respondentów. Zwolennicy przeprowadzenia w Polsce lustracji niemal trzykrotnie częściej niż jej przeciwnicy sądzą, iż dobrze się stało, że tzw. lista Wildsteina została upubliczniona. Respondenci, zdaniem których lustracja w Polsce jest niepotrzebna, w większości (62%) krytycznie oceniają publikację wspomnianej listy.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się obecnie przeprowadzać w Polsce lustrację, to znaczy sprawdzać, czy osoby pełniące ważne funkcje w państwie nie współpracowały w przeszłości ze Służbą Bezpieczeństwa, czy też nie powinno?	Ostatnio została upowszechniona lista nazwisk osób, których teczki znajdują się w posiadaniu IPN. Lista ta zawiera nazwiska funkcjonariuszy SB, tajnych współpracowników SB, osób typowanych na współpracowników, a także osób represjonowanych przez SB, które odrzuciły propozycję współpracy, ale którym SB założyła teczkę. Czy, Pana(i) zdaniem, dobrze czy źle się stało, że taka lista została upowszechniona?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Powinno	59	28	13
Nie powinno	20	62	18
Trudno powiedzieć	19	24	57

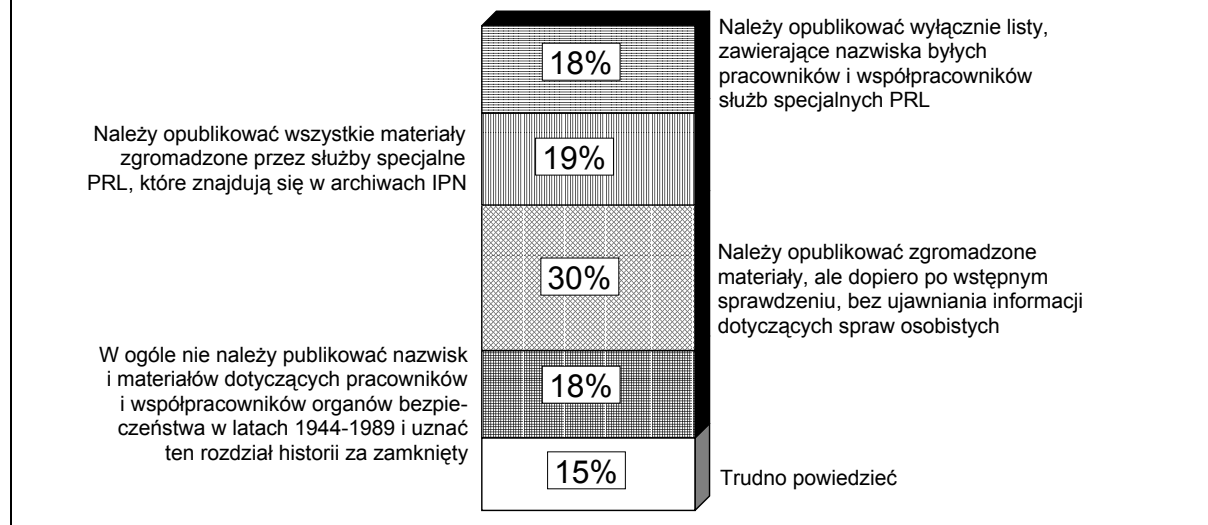
UJAWNIANIE ZAWARTOŚCI ARCHIWÓW IPN

Powracające w ostatnim okresie dyskusje na temat lustracji i konieczności wprowadzenia zmian do ustawy lustracyjnej prowadzą jednocześnie do wniosków o konieczności wprowadzenia zmian także do ustawy o IPN, zwłaszcza gdy chodzi o dostęp do zachowanych materiałów zgromadzonych przez SB oraz ewentualnego sposobu ich upubliczniania. W związku z tym pojawiają się różne pomysły rozwiązania tego problemu. Niektóre z nich przyjmują formę projektów ustaw.

Spośród przedstawionych respondentom różnych postulatów, odnoszących się do kwestii upubliczniania materiałów archiwalnych znajdujących się w IPN, największe poparcie uzyskała propozycja opublikowania materiałów zgromadzonych przez służby specjalne, ale dopiero po wstępnym sprawdzeniu, bez ujawniania informacji dotyczących spraw osobistych. Za takim rozwiązaniem opowiedział się prawie co trzeci badany (30%). Znacznie mniejszą akceptację uzyskał każdy z trzech pozostałych pomysłów dotyczących sposobów ujawniania zawartości archiwów IPN.

RYS. 3. OSTATNIO WIELE SIĘ DYSKUTUJE O DOSTĘPIE DO ARCHIWÓW INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ. KTÓRY Z PRZEDSTAWIONYCH POMYSŁÓW DOTYCZĄCYCH UJAWNIANIA ZAWARTOŚCI ARCHIWÓW IPN WYDAJE SIĘ PANU(I) NAJLEPSZY?

Najbardziej krytyczni w stosunku do wszelkich form ujawniania dokumentów z archiwów IPN są przede wszystkim badani mający ukończone 55 lat, a więc ci, których materiały te w największym stopniu mogą dotyczyć. Co czwarty z tej grupy ankietowanych (26%) opowiada się za uznaniem okresu PRL za zamknięty, bez konieczności publikowania w jakikolwiek sposób zachowanych w IPN materiałów z tamtego czasu. Pomysł ten znajduje znacznie mniej zwolenników w najmłodszej grupie respondentów (w wieku od 18 do 24 lat), a więc tych, którzy własnych teczek w IPN raczej nie posiadają (18% z nich opowiada się za takim rozwiązaniem). Zdecydowanie nie chcą natomiast zapomnieć o historii dotyczącej lat 1944-1989 - bez pewnego jej rozliczenia - osoby w wieku od 25 do 54 lat (zob. tabele aneksowe).

Obok wieku na znaczne różnicowanie opinii przy wyborze najlepszych, zdaniem ankietowanych, pomysłów dotyczących publikacji wspomnianych materiałów z czasów PRL wpływają deklarowane poglądy polityczne. Dotyczy to zwłaszcza skrajnych rozwiązań tego problemu. Osoby, które określają swoje poglądy polityczne jako prawicowe, zdecydowanie częściej niż deklarujący przekonania lewicowe skłonne są opowiadać się za publikacją wszystkich materiałów w archiwów IPN zgromadzonych przez służby specjalne PRL (28% wobec 11%). Natomiast respondenci identyfikujący się z lewicą dwukrotnie częściej niż mający poglądy prawicowe opowiadają się za zaniechaniem publikacji istniejących materiałów, gromadzonych przez SB w latach 1944-1989, proponując uznanie tego okresu za

zamknięty (25% wobec 12%). Wśród osób o poglądach centrowych obie analizowane propozycje rozwiązań mają podobną grupę zwolenników (zob. tabele aneksowe).

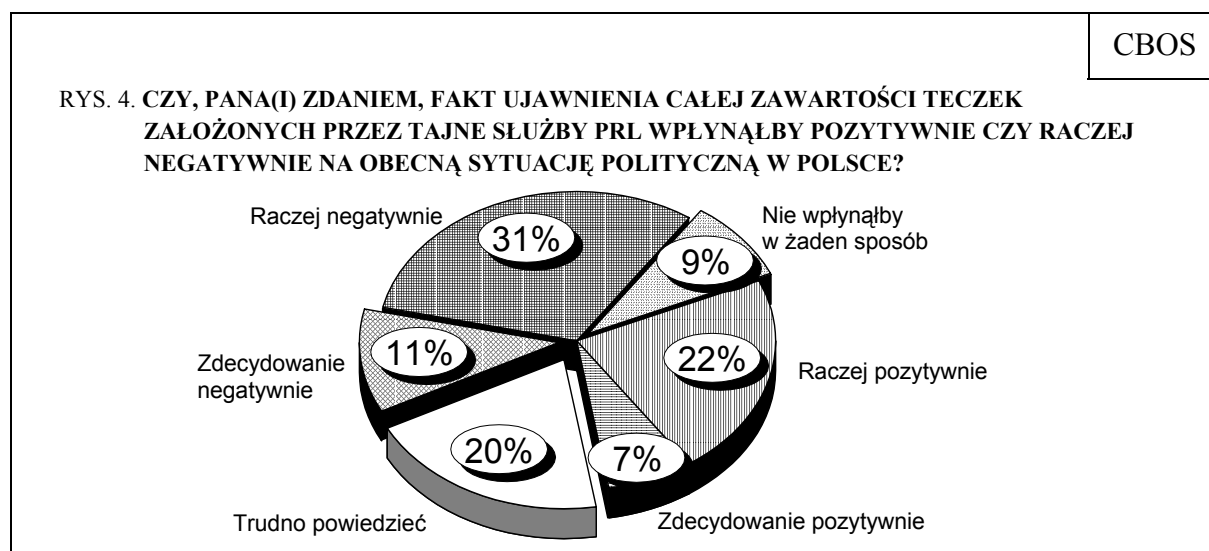
Na ocenę poszczególnych propozycji upubliczniania materiałów z czasów PRL, które znajdują się w IPN, i wybór najlepszego rozwiązania wpływa również stosunek respondentów do lustracji. Zwolennicy lustracji optują za publikacją materiałów zgromadzonych przez służby specjalne z czasów PRL, nie mają jednak jednoznacznej opinii na temat tego, który ze sposobów ich ujawniania jest najbardziej odpowiedni. Wprawdzie dominuje postulat upubliczniania materiałów po ich wstępnej weryfikacji (34%), ale dwie pozostałe propozycje również mają znaczne grupy zwolenników (22% i 25%). Nie pozostawia natomiast wątpliwości stanowisko przeciwników lustracji dotyczące publikacji archiwalnych materiałów IPN. Niemal połowa z tej grupy respondentów (49%) wyraża przekonanie, iż w ogóle nie należy publikować nazwisk i materiałów zachowanych w IPN, a okres, którego te dokumenty dotyczą, należy uznać za zamknięty.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się obecnie przeprowadzać w Polsce lustrację, to znaczy sprawdzać, czy osoby pełniące ważne funkcje w państwie nie współpracowały w przeszłości ze Służbą Bezpieczeństwa, czy też nie powinno?	Ostatnio wiele się dyskutuje o dostępie do archiwów Instytutu Pamięci Narodowej. Który z przedstawionych pomysłów dotyczących ujawniania zawartości archiwów IPN wydaje się Panu(i) najlepszy?				
	Należy opublikować wyłącznie listy, zawierające nazwiska byłych pracowników i współpracowników służb specjalnych PRL	Należy opublikować wszystkie materiały zgromadzone przez służby specjalne PRL, które znajdują się w archiwach IPN	Należy opublikować zgromadzone materiały, ale dopiero po wstępnym sprawdzeniu, bez ujawniania informacji dotyczących spraw osobistych	W ogóle nie należy publikować nazwisk i materiałów dotyczących pracowników i współpracowników organów bezpieczeństwa w latach 1944-1989 i uznać ten rozdział historii za zamknięty	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Powinno	22	25	34	9	10
Nie powinno	8	7	23	49	13
Trudno powiedzieć	9	7	19	16	49

Respondenci, zapytani o to, w jaki sposób ich zdaniem fakt ujawnienia całej zawartości teczek założonych przez tajne służby PRL wpłynąłby na obecną sytuację polityczną w Polsce, wypowiadają się raczej sceptycznie. Najczęstsza jest opinia, iż wpływ

ten byłby negatywny (42%). Przeciwnego zdania jest 29% ankietowanych - ewentualną publikację wszystkich zachowanych w IPN materiałów oceniają oni jako korzystną dla obecnej sytuacji politycznej w Polsce. Co jedenasty badany (9%) jest zdania, iż nie zmieniliby to w żaden sposób aktualnej sytuacji politycznej, a co piąty (20%) nie ma wyrobionej opinii na ten temat.

O pozytywnym wpływie ewentualnego ujawnienia całej zawartości teczek na obecną sytuację polityczną w Polsce przekonana jest niemal co druga osoba, która określa swoje poglądy polityczne jako prawicowe (46%). Tego samego zdania jest natomiast tylko co czwarty respondent o poglądach centrowych (25%) i lewicowych (24%).

Ujawnienie wszystkich materiałów, stanowiących zawartość teczek przechowywanych w archiwach IPN, ocenia jako korzystne dla sytuacji politycznej w Polsce niemal połowa zwolenników LPR; nieco rzadziej sądzą tak potencjalni wyborcy PO, PiS oraz UW. Odmienne zdanie na ten temat wyrażają przede wszystkim respondenci stanowiący elektorat UP, a także SdPi i SLD.

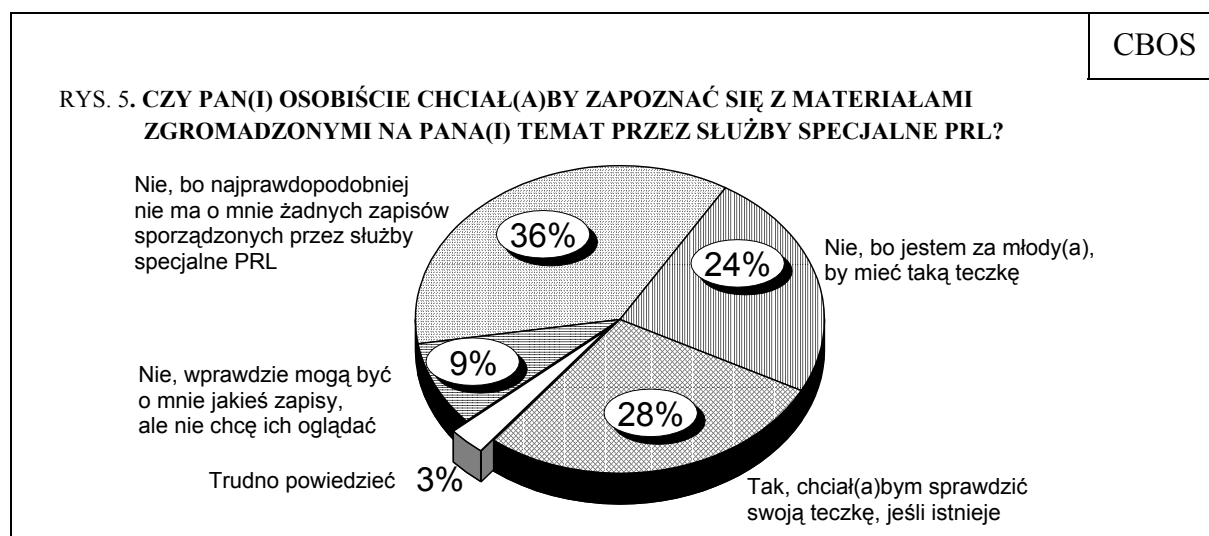
Badani, którzy optują za opublikowaniem wszystkich materiałów znajdujących się w archiwach IPN, jednocześnie uważają, że wpłynie to pozytywnie na obecną sytuację polityczną w Polsce (53%). Przeciwnego zdania jest natomiast większość respondentów (69%), którzy proponują uznać rozdział PRL za zamknięty, bez ujawniania materiałów zgromadzonych przez służby specjalne w tamtym okresie.

Tabela 4

Ostatnio wiele się dyskutuje o dostępie do archiwów Instytutu Pamięci Narodowej. Który z przedstawionych pomysłów dotyczących ujawniania zawartości archiwów IPN wydaje się Panu(i) najlepszy?	Czy, Pana(i) zdaniem, fakt ujawnienia całej zawartości teczek założonych przez tajne służby PRL wpłynąłby pozytywnie czy raczej negatywnie na obecną sytuację polityczną w Polsce?			
	Pozytywnie	Nie wpłynąłby w żaden sposób	Negatywnie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Należy opublikować wyłącznie listy, zawierające nazwiska byłych pracowników i współpracowników służb specjalnych PRL	41	10	38	11
Należy opublikować wszystkie materiały zgromadzone przez służby specjalne PRL, które znajdują się w archiwach IPN	53	7	29	11
Należy opublikować zgromadzone materiały, ale dopiero po wstępnym sprawdzeniu, bez ujawniania informacji dotyczących spraw osobistych	30	9	46	15
W ogóle nie należy publikować nazwisk i materiałów dotyczących pracowników i współpracowników organów bezpieczeństwa w latach 1944-1989 i uznać ten rozdział historii za zamknięty	7	12	69	12
Trudno powiedzieć	12	3	24	61

WGLĄD WE WŁASNE TECZKI

Wyniki ostatniego sondażu wskazują na wyraźny spadek liczby obywateli deklarujących chęć zapoznania się z materiałami zgromadzonymi na ich temat przez służby specjalne PRL, pod warunkiem oczywiście, że takie materiały istnieją.

Obecnie chęć taką wyraża trochę więcej niż co czwarty Polak (28%) i jest to o 8 punktów mniej niż przed pół rokiem, kiedy to ostatnio pytaliśmy o to respondentów. Od tamtego czasu zmalał również (o 4 punkty) odsetek uważających się za zbyt młodych, by mieć taką teczkę (obecnie jest to niemal co czwarty badany - 24%), natomiast aż o 12 punktów (do 36%) przybyło tych, którzy nie są zainteresowani poznaniem materiałów zgromadzonych na ich temat przez służby specjalne PRL ze względu na to, że ich zdaniem takie materiały nie istnieją. Być może tak duży wzrost tej grupy osób wiąże się z tym, że nie odnalazły one swojego nazwiska na „liście Wildsteina”, stąd ich przekonanie, że w archiwum IPN nie ma materiałów na ich temat. Jest to jednak wyłącznie hipoteza, która wymaga ewentualnych dalszych badań w celu jej weryfikacji.

Od sierpnia ubiegłego roku nie uległ natomiast zmianie odsetek tych, którzy wprawdzie przypuszczają, iż w archiwach IPN mogą znajdować się zapisy na ich temat, ale pomimo to nie wyrażają zainteresowania ich oglądaniem. Do tej grupy tak samo jak przed pół rokiem należy co jedenasty respondent (9%).

Tabela 5

Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by zapoznać się z materiałami zgromadzonymi na Pana(i) temat przez służby specjalne PRL?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	VIII '04		II '05	
	w procentach			
Tak, chciał(a)bym sprawdzić swoją teczkę, jeśli istnieje	36		28	
Nie, bo jestem za młody(a), by mieć taką teczkę	28	52	24	60
Nie, bo najprawdopodobniej nie ma o mnie żadnych zapisów sporządzonych przez służby specjalne PRL	24		36	
Nie, wprawdzie mogą być o mnie jakieś zapisy, ale nie chcę ich oglądać	9		9	
Trudno powiedzieć	4		3	

Podobnie jak w poprzednich badaniach, podejmujących kwestię wglądu w treść materiałów z czasów PRL znajdujących się w IPN, chęć zapoznania się z nimi częściej wyrażają mężczyźni (34%) niż kobiety (23%). Natomiast kobiety znacznie częściej od mężczyzn przypuszczają, że służby specjalne w PRL nie gromadziły żadnych materiałów na ich temat (42% kobiet w stosunku do 30% mężczyzn).

Ze względu na wiek respondentów największą grupę wśród tych, którzy chcieliby zobaczyć swoje teczki (42%), stanowią osoby mające od 45 do 54 lat. Jest to ponad dwukrotnie więcej niż w grupie badanych powyżej 65 roku życia, spośród których co piąty (20%) chciałby zapoznać się z materiałami zgromadzonymi na jego temat przez służby specjalne. W grupie tej natomiast kilkakrotnie większy niż w pozostałych grupach wiekowych jest odsetek osób, które nie chcą oglądać materiałów na swój temat, mimo iż przypuszczają, że materiały takie mogą się znajdować w IPN (zob. tabele aneksowe).

Wpływ na opinie ankietowanych w tej sprawie mają deklarowane przez nich poglądy polityczne. Z materiałami na swój temat chętniej zapoznaliby się respondenci o prawicowych poglądach (37%), niż ci, którzy określają te poglądy jako centrowe (32%) czy lewicowe (25%).

Wśród osób, które zadeklarowały chęć głosowania w najbliższych wyborach na konkretną partię polityczną, za wglądem do własnych teczek opowiadają się najczęściej zwolennicy UW, PiS, Samoobrony, LPR i PO. Niechęć do zapoznawania się z dokumentami na ich temat zgromadzonymi przez służby specjalne w czasach PRL wyrażają głównie osoby stanowiące potencjalny elektorat Samoobrony, UP oraz SLD.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by zapoznać się z materiałami zgromadzonymi na Pana(i) temat przez służby specjalne PRL?				
	Tak, chciał(a)bym sprawdzić swoją teczkę, jeśli istnieje	Nie, bo jestem za młody(a), by mieć taką teczkę	Nie, bo najprawdopodobniej nie ma o mnie żadnych zapisów sporządzonych przez służby specjalne PRL	Nie, wprawdzie mogą być o mnie jakieś zapisy, ale nie chcę ich oglądać	Trudno powiedzieć
	w procentach				
UW	44	27	21	8	0
PiS	43	19	31	7	0
Samoobrona	37	13	33	17	0
LPR	30	27	30	8	5
PO	27	34	29	9	1
SLD	21	16	44	13	6
PSL	20	26	38	4	12
UP	14	27	43	16	0
SdPI	9	42	35	9	5

★

★

★

Na ocenę działalności IPN oraz na opinie w kwestii opublikowania tzw. listy Wildsteina i upubliczniania materiałów archiwalnych IPN mają wpływ poglądy polityczne respondentów oraz wyrażany przez nich stosunek do lustracji. Pozytywnej ocenie IPN, podkreśleniu korzystnych aspektów płynących z opublikowania listy katalogowej Instytutu oraz wyrażeniu potrzeby ujawniania, zachowanych z czasów PRL, materiałów zgromadzonych przez służby specjalne z tamtego okresu sprzyjają prawicowe poglądy respondentów oraz ich prolustracyjne nastawienie.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ocenia dotychczasową działalność Instytutu Pamięci Narodowej?

(%)

	Pozytywnie	Jest mi to obojętne	Negatywnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	26	10	15	1070
Płeć					
Mężczyźni	51	25	12	12	506
Kobiety	46	27	8	19	564
Wiek					
18-24 lat	45	31	9	15	167
25-34	54	26	8	12	200
35-44	53	26	11	11	168
45-54	53	26	6	14	216
55-64	42	25	17	16	136
65 lat i więcej	40	22	13	25	183
Miejsce zamieszkania					
Wieś	46	27	10	18	402
Miasto do 20 tys.	48	27	12	13	129
20-100 tys.	46	33	9	11	209
101-500 tys.	53	21	12	14	201
501 tys. i więcej mieszk.	54	18	8	20	129
Wykształcenie					
Podstawowe	39	28	9	23	314
Zasadnicze zawodowe	52	25	6	17	276
Średnie	51	28	12	10	368
Wyższe	56	18	17	10	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	65	16	13	5	70
Prac.umysł.niż.szczebła	54	16	12	18	88
Pracownicy fiz.- umysł.	52	28	9	11	93
Robotnicy wykwalifikowani	58	24	6	11	97
Robotnicy niewykwalifik.	41	28	8	24	48
Rolnicy	33	39	7	21	57
Pracujący na własny rach.	53	26	13	8	31
Bierni zawodowo					
Renciści	45	28	11	17	123
Emeryci	42	23	13	22	208
Uczniowie i studenci	51	29	13	7	78
Bezrobotni	46	34	7	13	125
Gospodynie domowe i inni	48	23	11	19	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	60	19	9	12	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	54	24	6	16	81
sekt. pryw. poza rolnict.	51	25	12	13	197
prywatnym gosp. rolnym	37	35	8	20	83
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	52	27	7	14	180
301-500	45	27	13	16	198
501-900	55	20	11	15	250
901-1200	61	15	12	12	76
Powyżej 1200 zł	55	29	10	5	67
Ocena własnych war. mater.					
Złe	47	27	9	16	353
Średnie	47	26	11	16	448
Dobre	51	25	10	14	270
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	50	20	7	22	74
Raz w tygodniu	49	27	9	16	550
1-2 razy w miesiącu	53	25	7	15	167
Kilka razy w roku	45	27	15	12	182
W ogóle nie uczestniczy	44	25	16	15	97
Poglądy polityczne					
Lewica	43	26	23	8	149
Centrum	51	27	11	12	275
Prawica	65	18	9	8	312
Trudno powiedzieć	33	32	6	29	333

Tabela 2. Ostatnio została upowszechniona lista nazwisk osób, których teczki znajdują się w posiadaniu IPN. Lista ta zawiera nazwiska funkcjonariuszy SB, tajnych współpracowników SB, osób typowanych na współpracowników, a także osób represjonowanych przez SB, które odrzuciły propozycję współpracy, ale którym SB założyła teczkę. Czy, Pana(i) zdaniem, dobrze czy źle się stało, że taka lista została upowszechniona?

	(%)			
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	47	34	19	1067
Płeć				
Mężczyźni	49	37	14	505
Kobiety	45	31	24	563
Wiek				
18-24 lat	46	37	17	165
25-34	53	29	18	200
35-44	58	30	12	167
45-54	51	32	17	216
55-64	41	39	20	136
65 lat i więcej	32	37	31	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	31	24	399
Miasto do 20 tys.	45	35	20	129
20-100 tys.	45	38	16	209
101-500 tys.	51	34	15	201
501 tys.i więcej mieszk.	50	33	17	129
Wykształcenie				
Podstawowe	43	28	29	314
Zasadnicze zawodowe	53	27	20	276
Średnie	46	39	15	366
Wyższe	49	46	5	112
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	50	47	3	70
Prac.umysł.niż.szczebla	47	38	15	88
Pracownicy fiz.- umysł.	49	40	11	93
Robotnicy wykwalifikowani	54	30	16	97
Robotnicy niewykwalifik.	42	35	22	47
Rolnicy	52	20	28	57
Pracujący na własny rach.	60	28	12	31
Bierni zawodowo				
Renciści	46	26	28	123
Emeryci	36	41	24	208
Uczniowie i studenci	44	43	12	78
Bezrobotni	56	21	23	125
Gospodynie domowe i inni	46	30	24	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	49	38	13	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	53	32	15	81
sekt. pryw. poza rolnict.	50	38	13	195
prywatnym gosp. rolnym	52	21	27	83
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	53	29	19	180
301-500	52	30	18	198
501-900	49	37	14	249
901-1200	47	43	10	76
Powyżej 1200 zł	38	50	12	67
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	47	31	22	351
Średnie	47	33	20	446
Dobre	47	38	15	270
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	27	19	74
Raz w tygodniu	48	32	20	549
1-2 razy w miesiącu	44	33	23	167
Kilka razy w roku	44	41	15	182
W ogóle nie uczestniczy	45	35	20	95
Poglądy polityczne				
Lewica	40	50	9	149
Centrum	47	39	14	273
Prawica	63	28	9	312
Trudno powiedzieć	35	27	38	332

Tabela 3. Ostatnio wiele się dyskutuje o dostępie do archiwów Instytutu Pamięi Narodowej. Który z przedstawionych pomysłów dotyczących ujawniania zawartości archiwów IPN wydaje się Panu(i) najlepszy? 1 - Należy opublikować wyłącznie listy, zawierające nazwiska byłych pracowników i współpracowników służb specjalnych PRL; 2 - Należy opublikować wszystkie materiały zgromadzone przez służby specjalne PRL, które znajdują się w archiwach IPN; 3 - Należy opublikować zgromadzone materiały, ale dopiero po wstępnym sprawdzeniu, bez ujawniania informacji dotyczących spraw osobistych; 4 - W ogóle nie należy publikować nazwisk i materiałów dotyczących pracowników i współpracowników organów bezpieczeństwa w latach 1944-1989 i uznać ten rozdział historii za zamknięty

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	19	30	18	15	1067
Płeć						
Mężczyźni	23	21	28	18	11	505
Kobiety	14	17	32	18	19	563
Wiek						
18-24 lat	13	21	41	18	8	165
25-34	16	20	40	12	12	200
35-44	21	19	32	15	13	167
45-54	23	19	31	14	12	216
55-64	13	23	23	27	14	136
65 lat i więcej	18	13	13	25	31	183
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	17	26	17	20	399
Miasto do 20 tys.	13	20	33	20	14	129
20-100 tys.	16	19	30	19	15	209
101-500 tys.	20	18	35	18	9	201
501 tys.i więcej mieszk.	13	25	36	14	12	129
Wysztalcenie						
Podstawowe	19	18	18	18	28	314
Zasadnicze zawodowe	20	19	30	17	15	276
Średnie	16	19	37	19	8	366
Wyższe	16	20	44	15	5	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	16	9	52	16	7	70
Prac.umysł.niż.szczegła	26	15	33	18	8	88
Pracownicy fiz.- umysł.	15	21	35	22	8	93
Robotnicy wykwalifikowani	20	25	36	12	7	97
Robotnicy niewykwalifik.	9	23	18	20	31	47
Rolnicy	27	12	33	13	14	57
Pracujący na własny rach.	20	27	41	8	3	31
Bierni zawodowo						
Renciści	16	24	21	13	26	123
Emeryci	18	15	17	27	23	208
Uczniowie i studenci	16	26	38	15	4	78
Bezrobotni	18	17	37	12	17	125
Gospodynie domowe i inni	10	17	28	28	16	52
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	17	17	39	17	9	151
spółce właścicieli	18	22	37	14	10	81
prywatnych i państwa	18	21	34	18	10	195
sekt. pryw. poza rolnict.	19	16	32	17	15	83
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	23	22	29	12	14	180
301-500	20	17	29	18	17	198
501-900	16	23	28	24	9	249
901-1200	18	19	32	21	9	76
Powyżej 1200 zł	12	15	40	22	12	67
Ocena własnych war. mater.						
Złe	21	22	25	16	16	351
Średnie	18	18	29	21	15	446
Dobre	13	17	40	16	14	270
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	24	22	20	24	74
Raz w tygodniu	19	19	32	16	14	549
1-2 razy w miesiącu	16	17	35	16	16	167
Kilka razy w roku	22	17	28	21	12	182
W ogóle nie uczestniczy	15	22	19	26	18	95
Poglądy polityczne						
Lewica	20	11	37	25	7	149
Centrum	19	18	34	19	9	273
Prawica	22	28	31	12	7	312
Trudno powiedzieć	11	15	23	19	32	332

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, fakt ujawnienia całej zawartości teczek założonych przez tajne służby PRL wpłynąłby pozytywnie czy raczej negatywnie na obecną sytuację polityczną w Polsce?

(%)

	Pozytywnie	Nie wpłynąłby w żaden sposób	Negatywnie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	9	42	20	1069
Płeć					
Mężczyźni	37	9	41	12	505
Kobiety	23	8	43	26	564
Wiek					
18-24 lat	28	7	50	15	165
25-34	31	11	36	22	200
35-44	30	10	44	16	168
45-54	37	9	39	15	216
55-64	27	8	49	17	136
65 lat i więcej	22	7	38	32	183
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	9	39	24	400
Miasto do 20 tys.	25	12	48	15	129
20-100 tys.	24	8	47	20	209
101-500 tys.	34	6	46	14	201
501 tys. i więcej mieszk.	38	9	33	19	129
Wykształcenie					
Podstawowe	27	6	37	30	314
Zasadnicze zawodowe	33	8	42	17	276
Średnie	25	11	49	15	367
Wyższe	40	10	36	14	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	34	11	36	19	70
Prac.umysł.niż.szczegła	31	5	50	15	88
Pracownicy fiz.- umysł.	31	13	45	11	93
Robotnicy wykwalifikowani	36	7	42	16	97
Robotnicy niewykwalifik.	29	8	36	27	47
Rolnicy	37	18	27	18	57
Pracujący na własny rach.	23	12	39	26	31
Bierni zawodowo					
Renciści	32	9	33	26	123
Emeryci	23	7	45	25	208
Uczniowie i studenci	34	3	52	11	78
Bezrobotni	27	11	42	20	125
Gospodynie domowe i inni	19	8	56	18	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	29	8	49	14	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	39	11	31	19	81
sekt. pryw. poza rolnict.	31	9	42	18	195
prywatnym gosp. rolnym	32	15	34	19	83
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	26	9	43	22	180
301-500	31	7	43	19	198
501-900	29	10	43	18	250
901-1200	21	8	59	11	76
Powyżej 1200 zł	36	14	38	11	67
Ocena własnych war. mater.					
Złe	31	10	40	18	351
Średnie	28	7	44	21	448
Dobre	30	9	42	19	270
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	9	40	20	74
Raz w tygodniu	29	8	42	21	550
1-2 razy w miesiącu	24	11	43	21	167
Kilka razy w roku	34	8	41	17	182
W ogóle nie uczestniczy	31	7	46	16	95
Poglądy polityczne					
Lewica	24	10	55	12	149
Centrum	25	7	53	15	273
Prawica	46	10	35	9	312
Trudno powiedzieć	20	9	34	37	333

Tabela 5. Czy Pan(i) osobiście chciał(a)by zapoznać się z materiałami zgromadzonymi na Pana(i) temat przez służby specjalne PRL? 1 - Tak, chciał(a)bym sprawdzić swoją teczkę, jeśli istnieje; 2 - Nie, bo jestem za młody(a), by mieć taką teczkę; 3 - Nie, bo najprawdopodobniej nie ma o mnie żadnych zapisów sporządzonych przez służby specjalne PRL; 4 - Nie, wprawdzie mogą być o mnie jakieś zapisy, ale nie chcę ich oglądać

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	24	36	9	2	1067
Płeć						
Mężczyźni	34	26	30	9	2	505
Kobiety	23	23	42	9	3	563
Wiek						
18-24 lat	14	71	12	2	1	165
25-34	25	55	18	2	1	200
35-44	37	16	38	7	2	167
45-54	42	1	45	9	2	216
55-64	31	2	58	9	1	136
65 lat i więcej	20	0	49	25	6	183
Miejsce zamieszkania						
Wieś	30	22	35	11	3	399
Miasto do 20 tys.	23	25	44	7	2	129
20-100 tys.	27	24	40	6	2	209
101-500 tys.	28	26	33	10	3	201
501 tys.i więcej mieszk.	30	28	31	9	2	129
Wykształcenie						
Podstawowe	24	14	44	14	4	314
Zasadnicze zawodowe	34	22	35	9	1	276
Średnie	29	32	31	6	2	366
Wyższe	24	34	34	6	2	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	26	34	35	3	2	70
Prac.umysł.niż.szczebla	30	30	32	4	3	88
Pracownicy fiz.- umysł.	35	40	20	3	2	93
Robotnicy wykwalifikowani	39	23	31	7	1	97
Robotnicy niewykwalifik.	27	30	42	1	0	47
Rolnicy	29	27	34	9	2	57
Pracujący na własny rach.	26	32	36	6	0	31
Bierni zawodowo						
Renciści	29	6	46	13	5	123
Emeryci	25	0	51	19	4	208
Uczniowie i studenci	16	71	11	1	1	78
Bezrobotni	29	28	32	10	2	125
Gospodynie domowe i inni	28	23	43	6	0	52
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	34	22	38	4	2	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	35	38	20	5	2	81
sekt. pryw. poza rolnict.	27	34	33	4	1	195
prywatnym gosp. rolnym	29	21	37	12	1	83
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	30	22	35	9	4	180
301-500	32	21	38	9	1	198
501-900	31	19	37	11	2	249
901-1200	20	22	47	8	3	76
Powyżej 1200 zł	21	26	48	5	0	67
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	14	39	13	2	351
Średnie	27	25	39	8	2	446
Dobre	26	37	28	6	4	270
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	30	13	47	9	1	74
Raz w tygodniu	29	23	36	9	3	549
1-2 razy w miesiącu	29	26	37	6	2	167
Kilka razy w roku	30	28	31	11	1	182
W ogóle nie uczestniczy	20	31	35	9	4	95
Poglądy polityczne						
Lewica	25	28	36	9	1	149
Centrum	32	24	35	7	2	273
Prawica	37	22	34	6	1	312
Trudno powiedzieć	19	24	38	14	5	332